

*„Erdő-mező világa,
Virágos völgy, határ,
Most sirat el utolszor
A rab dalos madár.”*

*Figyeltetek e dalra?
S tudjátok, mit jelent?
Ha ti nem, meghallgatta
Az Isten odafent.*

*Kezének alkotása
Minden, mi fönt s alant
Betölti a világot
S szavára megfogant.*

*Törvénye: a szabadság,
Mily gyönyörű zene!
Minthogyha a madárkák
Dalában zengene.*

*Nekem szívembe írta
E törvényt égi kéz,
S itt minden börtönajtót
Kezem megnyitni kész.*

*Rabtartóként ne halljak
Kesergő daltusát,
Hadd halljam a szabadság
Csapongó himnuszát!*

*Repülj hát, kis madárkám,
Terítsd ki szárnyadat,
Im, börtönajtód megnyílt,
Szabad vagy már, szabad!*

*No, szállj! — Elszállt kezemből
S lehullt egy perc alatt:
Örömeben szegénynek
Kis szíve megszakadt.*

Baja Mihály.

A hős Juliska

A magyar nép azonban nem sokáig örülhetett szabadságának. Ellenségei csakhamar megirigyelték a magyar nép szabadságát s fegyverrel akarták azt tőle visszaszerezni. Ráadásul fellázították mindazon idegen ajku népeket, akiknek ősei idegen országokból hozzánk kérezkodtek, s akiket mi magyaros vendégszeretettel befogadtunk. Gondolhatjátok, hogy mennyire fájt a magyarnak ez a nagy hálátlanság, de amikor azt látta, hogy szabadságára törnek ezek a népek is, fegyvert fogott ő is s csakhamar nemcsak az ellenünk — befogadó gazdáik — ellen fellázadt népeket hallgattatta el, de a reánk törő ellenséget is kiszalasztotta hazája földjéről.

Ebben a nagy háboruban minden magyar ember odaállt a kibontott nemzeti zászló alá.

Kelemenék is azon sopánkodtak, hogy csak egy fiuk volt s így tőlük nem állhat több honvéd a zászló alá. Az öreg Kelemen apó beteges volt, ezért, na meg nagy koráért sem vehette magára a honvédruhát. Fia, Gábor, már régen honvéd volt, még hozzá a szabadságharc egyik legvitésebb katonája, Damjanichnak seregében: a vörössipkások között. Nagy dicsőség is volt az honvédnek lenni, de százszor nagyobb az, ha valaki a legvitésebb, a legderekből honvédcsoportban szolgálhatott, akik megkülönböztetésül vörössipkát kaptak. Ennek a seregnek volt vezére a hős Damjanich, ebben szolgált Kelemen Gábor is.

Volt Gábornak egy kis hugoskája, Juliska, aki büszkén gondolt

vitéz bátyjára. Csak azt sajnálta, hogy ő nem mehetett vele a háboruk zajába! De ki látott már szoknyás honvédet?

Csak jőjjön egyszer erre az ellenség — gondolta azért magában Juliska — s próbálja meg szülőfalumat megtámadni! — tudom, beletörik a foga!

Igy fogadkozott a kis Juliska és a jó Isten meghallgatta fogadalmát hamarosan. Egy márciusvégi napon honvédek vágattak át a falujukon.

— Meneküljön mindenki! — kiáltották a menekülők, — nyakunkon az ellenség!

— Egy tapodtat sem megyek! — határozta el magában Juliska.

S míg a falubeliek kocsira, szekérre, lóhátra kaptak, Juliska otthon maradt az üres faluban. Csak hadd jőjjön az ellenség! Ennivalót szedett össze, egy korsó friss vizet meritett és a templomba ment. Az Isten házáat nem engedi. Fegyvere nem volt és mégsem félt a bátor kislány. Nem félt, mert kezében volt a nemzeti színű zászló, kebelében pedig imádságos könyve . . . Ezek majd csak megvédelmezik az ellenség ellen!

A templom vastag kapuját jól becsukta, ami kő, vas volt közelében, azt mind odatette. A csukott ablakból leste az ellenséget. Az pedig elfoglalta a község előtt huzódó dombokat s ugyancsak lövöldözött a falura.

— Istenem! — sóhajtott, ha vesztünk, ellenség kezébe kerül az én szülőföldem is, de ha győzünk. . .

Térdre borult:

— Édes jó Istenem, most tégy csodát s engedd, hogy itt teremjenek Damjanich pirossipkás honvédei . . .

A hős kisleány kérését meghallgatta a mennyei Atya. Másnap éjjel nagy kiáltozásra ébredt, mintha éljenkiáltásokat hallott volna. A puskaropogás egyre közeledett . . . Már úgy hangzott, mintha mennydörgés zugott volna át a templom fölött . . . Alig várta, hogy kihajnalodjék, hogy kinézzen az ablakon. Akkor már honvédszuronyok csillogtak a dombokon . . . A piros-fehér-zöld zászlót is felfedezte egyik vörössipkás kezében, körülötte meg úgy harcoltak a honvédek, mint az oroszlánok. Nem is jutott ellenség a zászlóhoz még közel sem. Lassanként egyre messzebb szorították vissza a falutól az ellenséget.

Juliska felfohászkodott a jó Istenhez, aki meghallgatta imádságát s felszaladt a toronyba. Ott megfogta a nagyharang kötelét s megkonggatta azt.

— Bim . . . bam . . . bim . . . bam . . . — zengett-bongott át a dombok felé a falu harangjának biztató szava . . .

Ez a harangszó megszázszorozta a honvédek erejét, lelkesedését, de annál jobban megrémült tőle az ellenség. Nem tudta elgondolni, ki verheti félre a harangokat, mikor egy élő lelket sem tudott a faluban.

Lassanként elfáradt a kötel huzásában, az ablakhoz lépett . . . Az ellenség még tartotta magát, de a honvédek vitézül verekedtek.

Már a falu utcáján verték lépésről-lépésre a vasas németet, amikor egyszer Juliska nagy ijedten felsikoltott!

Egy vitézül verekedő honvédet látott, aki három ellenséget tartóztatott fel emberfeletti erővel, de a háta mögött már ott ólálkodott egy német, kardját magasan tartotta, hogy levágja vele a vitéz magyar honvéd fejét.

Ezt a sikoltást meghallotta a honvéd is, hirtelen hátratekintett, épp annyi ideje volt csak, hogy elkapja fejét a szörnyű vágás elől... A másik pillanatban már a földön hentergett az orvul támadó ellenség... Egyetlen vágással kettészelte a hős Gábor, mert akit Juliska veszedelemben látott, az éppen Kelemen Gábor, az édes testvərbátyja volt.

A roham csakhamar véget ért, az ellenség csufosan megszaladt Damjanich rettenetes serege elől. Maga Damjanich is szemtanúja volt a dolognak s amikor az ellenséget messze kiverték a faluból, maga elé hívatta a bátor honvédet és a templom harangját megkongató hős kisleányt.

A vörössipkás zászlóalj előtt odalépett a két hóshöz s így szólt először Juliskához:

— Te, kisleányom, bátor magyar leány vagy. Megmentetted szülőfaludat bátor viselkedéssel. De többet is tettél, láttam. Megmentetted vitéz bátyád életét is. Ezért jutalmat érdemelnél. De mit adjak neked én, aki katonákat szoktam kitüntetni.

Azzal lehajolt kis Juliskához s homlokon csókolta a vörössipkás zászlóalj előtt.

— Éljen! Éljen! harsant fel a zászlóalj szinte egyszerre. Voltak, akik elfordultak, mert könny csillogott a szemükben...

Te pedig — fordult most Damjanich, a csaták hőse, a vitéz Kelemen Gáborhoz — hős voltál, a hősök között is a leghősebb, megérdemled, hogy kitüntesselek. Ezzel őrmesterré léptette elő és egy csillogó medáliát tűzött keblére a vörössipkás zászlóalj legbátrabb katonájának.

Március 15

Március tizenötödikére

Megpezsztül a magyar ember vére,
Minden szemben lélek tüze lobban,
Minden szív egy érzelemmel dobban.
Bármily bánat felhőzzék fölétek,
Ezt a napot sohse feledjétek!

Március tizenötödikére

A természet is tavaszt igére.
Kikeleti pompáját kibontja,